

JAARVERSLAG 2024

2024 is het jaar waarin ik het engagement als voorzitter van DGZ heb aangegaan. Grote schoenen die moeten gevuld worden als je de bestuurservaring ziet van mijn voorgangers Franky Annys en Marcel Heylen. Maar de DGZ-trein staat niet stil!

De vooropgestelde targets voor 2024 waren zeer ambitieus, en toch greep iedere medewerker de uitdagingen met beide handen vast. Zo werd ons eigen ontwikkeld datamanagement-softwarepakket Labo++ succesvol geïmplementeerd en als gebruiksvriendelijk onthaald door alle medewerkers. Daarnaast investeerden we in nieuwe labotoestellen, waardoor we tal van nieuwe analysemogelijkheden kunnen aanbieden, zowel binnen als buiten onze sector. Ook internationaal blijft DGZ zich profileren. We spelen een voortrekkersrol als taakleider in een werkpakket van het Europese JAMRAI II-project, dat de samenwerking tussen EU-landen wil versterken in de strijd tegen antimicrobiële resistentie. Dit jaar werd er sinds lang weer een gezamenlijke teambuilding georganiseerd met alle medewerkers van DGZ, MCC en Vivee, wat op veel enthousiasme werd onthaald. Dankzij de goede samenwerking tussen de medewerkers én een kritische blik op de kosten hebben we bovendien nog betere resultaten bereikt dan verwacht.

De toekomst voor onze veehouders blijft onzeker. Hoewel de sector door verschillende stakeholders wordt erkend als essentieel voor een duurzame en veilige voedselvoorziening, dwingen politieke beslissingen soms tot investeringen die door vele bedrijven als onhaalbaar worden gezien. Een sterke daling van het aantal veehouders en vee lijkt onvermijdelijk, wat ook impact zal hebben op DGZ. Daarnaast heeft de uitbraak van blauwtong bewezen dat het zorgen voor een goede diergezondheid niet vanzelfsprekend is, maar wel noodzakelijk.

DGZ blijft de betrouwbare partner van de veehouders om werk te maken van een gemakkelijke registratie, een goede bioveiligheid én gezonde dieren.

Pieter Obin
Voorzitter bestuursorgaan

“Als trouwe bondgenoot staat DGZ klaar om veehouders en hun dierenartsen te ondersteunen met deskundig advies, innovatieve laboanalyses en efficiënte registratiesystemen. Samen staan we sterk voor de toekomst van de veehouderij.”

LABOANALYSES

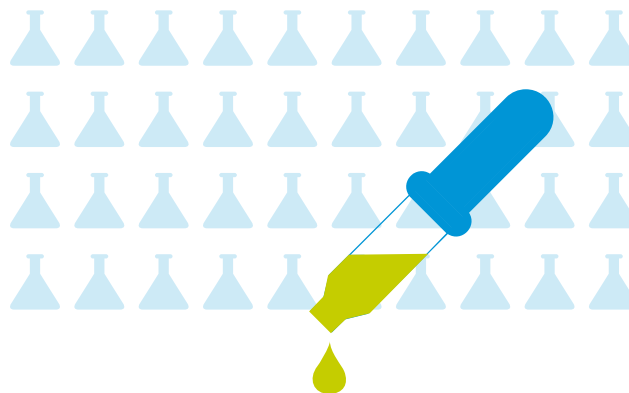

87.407	antigeendetectie
131.373	bacteriologie
7.243	parasitologie
33.538	PCR
774.319	serologie dier

= 1.033.880 laboanalyses

AANTAL MONSTERS

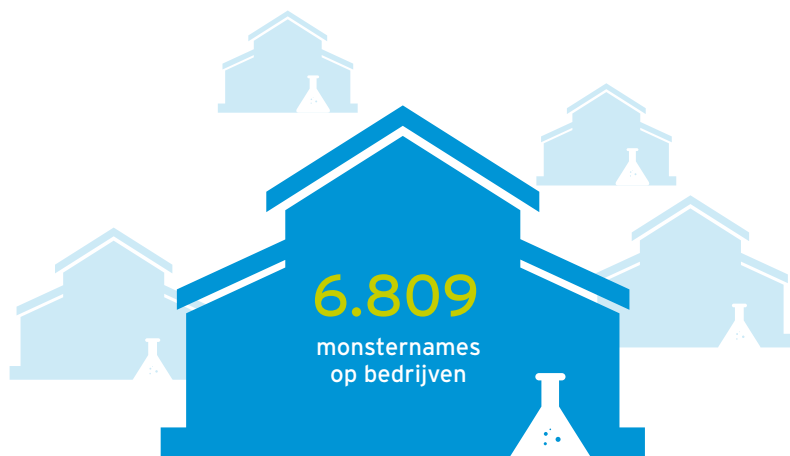
Andere monstertelling sinds nieuw LIMS-systeem

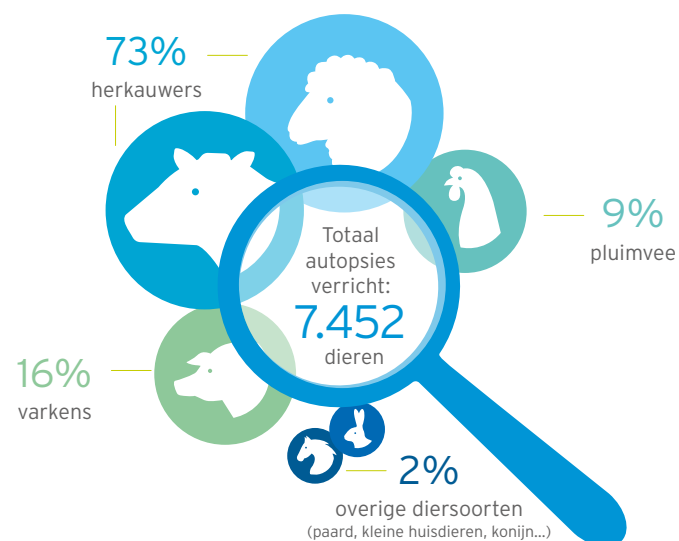
844.426 monsters
ontvangen voor onderzoek

CIJFERS IN BEELD
GEBRACHT

MONSTERNAMES

AUTOPSIES

2.116.573 meldingen
in de Sanitel databank & **bestellingen**
van documenten en materiaal voor
identificatie en registratie

DGZ drukte en verstuurde

195.288
verplaatsings- en
identificatiedocumenten
per post

587.202
verplaatsings- en
identificatiedocumenten
digitaal

4,36%
rundvee en
vleeskalveren

94,41%
varkens

**12,2
miljoen**
oormerken

0,02%
herten en
kameelachtigen

1,20%
schapen en geiten

DGZ leverde **12.225.520 oormerken**

DGZ-medewerkers gingen spreken
op **89 workshops, webinars & voordrachten**

1.074 bedrijfsbezoeken

71%
in het kader van
identificatie en registratie

29%
in het kader van
gezondheidszorg

18.682 klanten kregen meermaals telefonisch advies van onze helpdeskmedewerkers. Van alle klanten die ons in 2024 contacteerden zijn:

58%
veehouders

16%
dierenartsen

26%
andere

DGZ Labo breidde de talrijke **geaccrediteerde analyses** uit met:

- Bemonstering van trachea swabs bij pluimvee
- Bovine tuberculose diagnosticeren via een IFNg-test
- Rundertuberculose detecteren via antistof ELISA
- Runderbrucellose detecteren via antistof ELISA
- Runderleucose detecteren via antistof ELISA
- Serotypering *Salmonella*
- Epizootic hemorrhagic disease virus (EHDV) via PCR

Daarnaast nam het DGZ Labo vrijwillig deel aan **124 ringtesten die het met glans doorstond**. Zo kan het DGZ Labo de **kwaliteit** van de testen niet alleen op een uniforme en objectieve wijze **controleren** maar ze ook **op peil houden**.

Zowel voor haar labo als voor haar I&R-activiteiten streeft DGZ constant naar **kwaliteit** met **accreditaties, certificering en diverse erkenningen door bevoegde (overheids)instanties**.

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is open ruimte

DGZ Labo is geaccrediteerd volgens ISO 17025.

We stuurden **22 persberichten** naar de vakpers voor veehouders en voor dierenartsen.

In totaal verschenen **67 publicaties** in zowel nationale als internationale tijdschriften.

We verstuurden **168 nieuwsbrieven** naar een database met bijna **24.000 abonnees**

Na succesvolle edities in 2023 organiseerde DGZ ook in 2024 een reeks **interactieve workshops mestonderzoek voor de houders van schapen, geiten en alpaca's**. Deelnemers ontvingen niet alleen essentiële informatie over de belangrijkste wormsoorten, hoe je besmettingen kunt herkennen en verantwoorde behandelmethode, maar leerden vooral **zelf mest onder de microscoop te onderzoeken** op de aanwezigheid van wormeitjes.

Via een **grootschalige enquête** onder **30.000 houders van grote en kleine herkauwers** bracht DGZ de **impact van blauwtong** in kaart. De resultaten werden gedeeld tijdens **drukbezochte webinars** en helpen bij het verfijnen van preventieve strategieën.

DGZ-medewerkers bezoeken regelmatig **nationale en internationale congressen** om kennis te delen en ondersteuning te bieden bij het implementeren van beste praktijken. Zo keerden onze varkensdierenartsen terug van de IPVS- en ESPHM-congressen in Leipzig met **waardevolle nieuwe inzichten** over onder andere PRRS, *Streptococcus suis*, klauwletsels en inseminatie.

Onze **waarschuwing over de gevaren van Jacobskruiskruid voor dieren ging viral** met meer dan 30.000 weergaven op de DGZ-website en bijna 143.000 op onze Facebookpagina. Deze brede verspreiding zal hopelijk bijdragen aan minder vergiftigingsgevallen door deze ogenschijnlijk ongevaarlijke plant.

12.212

rundveebeslagen
(vleesvee, melkvee
& gemengd)
met 1.029.492
runderen

240

vleeskalverbeslagen
met 153.810
vleeskalveren

17.398

schapenbeslagen
met 101.922
schapen

8.269

geitenbeslagen
met 79.688
geiten

1.461

hertachtigen
beslagen
met 4.610
hertachtigen

867

kameelachtigen
beslagen*

*tellingsgegevens
kameelachtigen nog
niet beschikbaar

melk
64%

88%
vrouwelijk

vlees
33%

gemengd
3%

melk
12%

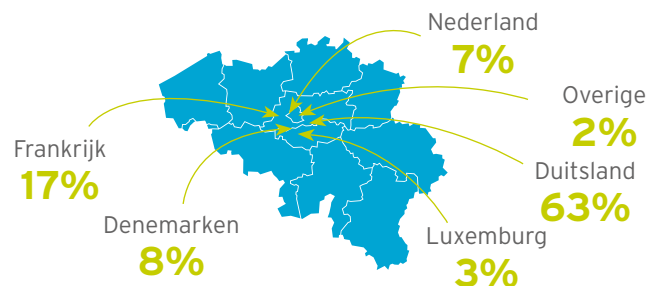
12%
mannelijk

vlees
83%

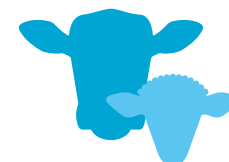

gemengd
5%

157.602 runderen aangekocht
10.589 runderen ingevoerd uit:

"74% van onze
laboanalyses en
93% van onze
monsternames wordt
uitgevoerd onder
accreditatie."

706.908
laboanalyses

op grote en
kleine herkauwers

2.567

pluimveebeslagen

met **54.798.253 dieren**

(met uitzondering van hobbybedrijven)

20 broeierij-beslagen met

26.050.280 eieren

37.490.629

braadkippen

8.731.051

legkippen

8.576.573

overige

14

loopvogelbeslagen

met **1.586 dieren**

(met uitzondering van hobbybedrijven)*

2 broeierij-beslagen loopvogels met

2.499 eieren

* Geregulariseerde telling: capaciteit uitgedrukt in reële aantallen i.p.v. equivalenten

4.944

varkensbeslagen

393.782

fokvarkenplaatsen

87.503

opfokvarkenplaatsen

4.079.974

vleesvarkenplaatsen

1.776.032

biggen

24

konijnenbeslagen

met **80.391 dieren**

(met uitzondering van hobbybedrijven)

195.509

laboanalyses

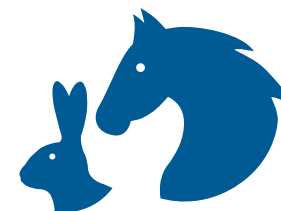
op pluimvee

116.436

laboanalyses

op varkens

15.027

laboanalyses

overige diersoorten
(paard, kleine huisdieren, konijn...)

JANUARI

Naar aanleiding van de detectie van twee **IBR-haarden** in West-Vlaanderen maant DGZ de rundveehouders aan om **waakzaam te blijven**. FAVV en DGZ nemen de nodige maatregelen in het kader van een 'verhoogd risico'. Deelnemen aan prijskampen is afgeraden.

Dankzij een verhoogde tussenkomst van het Sanitair Fonds wordt het voor varkenshouders nog **interessanter om in te stappen in het PRRS-programma**.

Dierenartsen worden nu vergoed voor het bedrijfsbezoek en de monsternamen in het kader van het **abortusprotocol** voor schapenbedrijven, wat **deelname** aan het protocol **nog laagdrempeliger** maakt.

Tijdens de **Agridagen in Ravels** komen **talrijke bezoekers** langs op de stand van DGZ-MCC-Vivee met vragen over de identificatie en registratie van dieren, dierziektebestrijding en de laboratoriumdiensten van DGZ.

DGZ, CEVA, Universiteit Gent en Universiteit Antwerpen bundelen hun krachten voor een **workshop**. De deelnemende rundveedierenartsen maken er kennis met de **nieuwste bevindingen inzake vruchtbaarheid bij melkkoeien**.

DGZ Labo start met **PCR-onderzoek naar *Histomonas meleagridis***, de parasitaire eencellige die zwarte koppenziekte (Histomoniasis) veroorzaakt bij vogels. Dit onderzoek wordt dagelijks uitgevoerd zodat veehouders snel maatregelen kunnen nemen om de ziekte in te dijken.

PneumoNEE deelt **nieuwe inzichten rond de vroegtijdige en geautomatiseerde detectie van pneumonie bij kalveren**. Eenmalig waarnemen van klinische tekenen is niet voldoende voor een juiste diagnose; continue monitoring daarentegen kan een oplossing bieden.

MAART

DGZ en Boerenbond houden een **studieavond rond PRRS**. De deelnemende varkenshouders keren huiswaarts met een reeks tips en tricks. **Monitoring is en blijft een van de belangrijkste maatregelen** om het risico op besmetting te beperken.

Nu het vectorseizoen voor de deur staat, roept DGZ de veehouders op om **alert te zijn voor symptomen van blauwtong** en monsters in te sturen in geval van verdenking.

Om een stand van zaken te geven over de **laatste ontwikkelingen op het vlak van IBR** organiseert DGZ een **webinar** voor rundveehouders, dierenartsen en andere erfbetreders. Ook de nakende aanpassing van de IBR-wetgeving komt aan bod.

FEBRUARI

MEI

Op de algemene vergadering van 17 april nemen we afscheid van **voorzitter Franky Annys** die er een zittijd van 16 jaar als bestuurslid bij DGZ heeft op zitten. Hij **geeft de fakkel door aan rundveehouder Pieter Obin**.

Nu **runderen en schapen weer op de weide** gaan, adviseert DGZ om de nodige **bioveiligheidsmaatregelen** te nemen. Bij runderen is het niet alleen zaak om parasitaire infecties te voorkomen, maar ook om insleep en versleping van ziektes zoals IBR en BVD tegen te gaan.

Een nieuw **pluimveeproject 'Mon-Entero'** gaat van start om een innovatief monitoringsprotocol voor *Enterococcus* spp. te ontwikkelen en te zoeken naar maatregelen om **enterokokken preventiever en gericht aan te pakken**, en zo het antibioticagebruik op pluimveebedrijven te verminderen.

De **resultaten van het abortusprotocol** worden bekendgemaakt. DGZ onderzocht in 2023, met de financiële steun van het FAVV, circa 3.400 abortusdossiers van rundveebedrijven. Bijna 3.000 foetussen ondergingen een autopsie. Bij de kleine herkauwers waren er een honderdtal abortusdossiers.

De dierenartsen veterinaire pathologie publiceren hun bevindingen van het afgelopen jaar: alles samen hebben ze **7.112 dieren onderzocht** - niet alleen herkauwers, varkens en pluimvee, maar ook lama's en alpaca's, konijnen, paarden en kleine huisdieren.

Op 16 mei verschijnt een **nieuw KB** dat de rundveesector moet leiden naar een nationaal IBR-VRIJ statuut met als een van de bepalingen dat het statuut 'IBR gE NEG in transitie' het minimaal te behalen statuut wordt. Dat betekent dat men stopt met vaccineren om **door te groeien naar het IBR-VRIJ statuut**.

De eerste inzichten van de jaarlijkse risico-enquête geven aan dat de **bioveiligheids-scores** op varkens- en pluimveebedrijven voorzichtig **in de goede richting evolueren**. Toch blijft er nog ruimte voor verbetering.

Houders van schapen, geiten en alpaca's kunnen opnieuw deelnemen aan **workshops over mestonderzoek**. Ze leren er om zélf mest te onderzoeken onder de microscoop en de aanwezigheid van wormeitjes na te gaan. Regelmatig mestonderzoek is namelijk cruciaal bij de **preventieve aanpak van wormbesmettingen**.

Het Veepeilerproject '**Optimalisatie van reiniging en ontsmetting van de varkensstal'** kan **mooie resultaten voorleggen**. Op 44 bedrijven werd het reinigings- en ontsmettingsprotocol onderzocht aan de hand van afdrukplaatjes in de biggenafdeling en/of in de kraamstal. Op basis van de uitkomst paste een aantal bedrijven het protocol aan, wat een beter resultaat opleverde bij de tweede staalname.

APRIL

JUNI

JULI

DGZ organiseert een **webinar over blauwtongvirus en de rol van vaccinatie** om schapen en runderen te beschermen. Tegelijkertijd roept DGZ de sector op om de dieren goed in het oog te houden en de juiste monsters te laten onderzoeken in geval van verdenking.

In de autopsiezaal zijn er dit jaar **opvallend veel gevallen van haemonchose of rode leemaagworm**. DGZ vraagt houders van schapen, geiten en kameelachtigen om extra waakzaam te zijn voor tekenen van bloedarmoede bij hun dieren.

Het laboratorium neemt het **biest-checkpakket voor biggen** permanent op in zijn testaanbod. Een goede biestopname is immers cruciaal voor de gezondheid en de productiviteit van de biggen en het effect ervan is zichtbaar tot op slachtleeftijd.

DGZ waarschuwt voor **jacobskruiskruid**. Deze plant is **vooral giftig voor runderen en paarden** en kan bij langdurige opname de lever beschadigen. Voor melkvee is extra waakzaamheid geboden omdat de toxische stoffen ook via de melk worden uitgescheiden, wat een gevaar betekent voor de mens.

Deze maand zijn er alweer nieuwe gevallen van insleep van IBR. Cruciaal voor veehouders is om **alert te blijven voor een mogelijke circulatie van IBR** en in overleg met de dierenarts de gepaste diagnostische stappen te zetten.

SEPTEMBER

Het FAGG deelt mee dat het voor alle diersoorten verplicht is om het **voorschrijven van kritisch belangrijke antibiotica te verantwoorden met een gevoeligheidstest (antibiogram)**. Alleen laboratoria die aan bepaalde voorwaarden voldoen, zoals het laboratorium van DGZ, mogen zo'n antibiogram uitvoeren.

Onderzoek van melkmonsters heeft aangetoond dat **omgevingsbacteriën** zoals *Escherichia coli*, *Streptococcus uberis*, Klebsiella-soorten, en niet-aureus stafylokokken de **belangrijkste veroorzakers zijn van klinische mastitis**. Het is dus essentieel om zowel de koe als haar omgeving proper te houden om problemen te voorkomen.

Voor het eerst in twee jaar meldt Sciensano een **geval van rundertuberculose**. Een sporadisch geval, zoals dit in Oost-Vlaanderen, brengt de officieel vrije status van België niet in gevaar, maar benadrukt het **belang van de post-mortemkeuring** in slachthuizen.

Midden september wordt **Sanitel naar een nieuw informaticaplatform** overgebracht. Na enkele problemen in de opstartfase, functioneert Sanitel eind september terug naar behoren, zodat veehouders, handelaars en verzamelcentra er de verplichte registratie van geboortes, aanvoer, afvoer en sterfte vlot mee kunnen verwerken.

AUGUSTUS

NOVEMBER

DGZ vraagt de rundveehouders om **bij de opstalling** na te gaan in hoeverre parasieten zoals schurftmijt een impact hebben op productieresultaten en diergezondheid. Wie dit jaarlijks doet, kan de **parasitaire controle** op het bedrijf bijsturen en productieverliezen vermijden. Het "Parasitaire Profiel" kan hierbij helpen.

Bij de start van het nieuwe werkjaar van het **paratuberculose-programma** maakt DGZ de resultaten bekend van het vorige werkjaar (1 november 2023 - 30 april 2024). Maar liefst **85,7%** van de bedrijven die een screening lieten uitvoeren, **behaalde een A-niveau** en weet dus het risico op besmetting met paratuberculose tot een minimum te beperken.

Er worden besmette wilde vogels aangetroffen aan onze kust, wat erop wijst erop dat het **vogelgriep-seizoen begonnen** is. Omdat de infectiedruk naar verwachting de komende weken zal toenemen, adviseert DGZ de pluimveehouders om de bioveiligheidsmaatregelen op hun bedrijf onder de loep te nemen en zo nodig aan te passen. Vanaf 23 november geldt er ook een **afschermplicht**.

In opdracht van het FAVV geeft DGZ de 120 bedrijfsdierenartsen en 159 rundveehouders die betrokken zijn bij de winterscreening 2024-2025 instructies over de te nemen bloedmonsters in het kader van de **bewaking van blauwtong, brucellose, leucose en tuberculose**.

DGZ stuurt elk kwartaal overzichtslijsten met ontbrekende en laattijdige meldingen naar de veehouders. Zo ook in december. We wijzen de rundveehouders op het **nut van een jaarlijkse registercontrole** waarvoor de stalperiode het aangewezen moment is.

EHD rukt vanuit Frankrijk verder op richting België. Ons land is voorlopig nog vrij van deze ziekte die symptomen vertoont die lijken op blauwtong, maar waakzaamheid is geboden. Om het **virus tijdig en nauwkeurig te kunnen diagnosticeren**, biedt DGZ Labo twee **nieuwe analyses** aan.

Tijdens een webinar deelt DGZ de bevindingen van de **grootschalige enquête over de impact van blauwtong bij 30.000 houders van grote en kleine herkauwers**. Om veehouders en dierenartsen te ondersteunen bij een snelle en nauwkeurige diagnose, lanceert het labo een **detectiepakket** waarmee **zowel blauwtong als EHDV** aan een voordelig tarief kunnen worden opgespoord.

De internationale week van de sensibilisering voor verstandig gebruik van antibiotica (18-24 november) benadrukt het **belang van gezamenlijke preventie van antibioticaresistentie**. Omdat resistentie een bedreiging vormt voor mens, dier, plant en milieu, is sectoroverschrijdende samenwerking volgens het "One Health"-principe cruciaal. Met **talloze acties** draagt DGZ bij aan de belangrijke strijd tegen antibioticaresistentie, onder meer met de FarmFit monitoring platform, AB Coaching®, de jaarlijkse rapportering over antibiogrammen, en gerichte activiteiten en projecten voor de verschillende diersoorten.

In 2024 lanceerde DGZ Labo heel wat **nieuwe analyses**, zoals een test voor de **kwaliteit van beddingsmateriaal**, een uitgebreid pakket voor **neonatale kalverdiarree (NKD)** en een **mycotoxine-analyse voor veevoeder**. In december volgt de laatste vernieuwing: **Whole Genome Sequencing (WGS)**, een methode om bacteriën te identificeren en hun genetische eigenschappen, zoals antibioticaresistentie, in kaart te brengen.

OKTOBER

DECEMBER

2025

DGZ blijft investeren in de toekomst

• Innovatie in diergezondheid

DGZ blijft vernieuwen met o.a. geavanceerde diagnostiek, zoals PCR-testen voor neonatale kalverdiarree (NKD), mycotoxine-detectie in veevoeder en Whole Genome Sequencing (WGS) voor bacteriële identificatie. Dankzij snelle en precieze analyses, zoals de ELISA-test voor inflammatoire bowel disease (IBD) bij pluimvee en de PneumoNEE-aanpak voor longinfecties bij kalveren, helpt DGZ veehouders en hun dierenartsen om gerichte maatregelen te nemen.

• Vroegtijdige detectie en preventie

Met verschillende initiatieven zet DGZ sterk in op monitoring, risico-beoordeling en preventieve maatregelen om diergezondheid en voedsel-veiligheid te waarborgen. DGZ roept veehouders regelmatig op om alert te zijn voor ziektes zoals IBR, EHDV, vogelgriep en blauwtong. Anderzijds ondersteunen we veehouders en dierenartsen ook met gerichte labo-analyses en praktische adviezen. Onderzoek naar mastitis toonde bijvoorbeeld aan dat zorgen voor een schone koe en een hygiënische omgeving de kans op kwalitatief hoogwaardige melk en gezond vee vergroot.

• Efficiëntie en digitalisering

Om de laboratoriumwerking en dienstverlening verder te optimaliseren, introduceerde DGZ een nieuw LIMS-datamanagementsysteem. Daarnaast helpt de FarmFit tool veehouders en dierenartsen om na te gaan hoe ze de bio-veiligheid op het bedrijf kunnen verbeteren en de bedrijfsgezondheid eenvoudig kunnen monitoren. Ook de digitalisering van Sanitel zorgt voor een efficiëntere identificatie en registratie van dieren.

Met deze strategische investeringen blijft DGZ een onmisbare schakel in een duurzame, innovatieve en toekomstgerichte veehouderij.

Administratief adres:

Industrielaan 29
8820 TORHOUT

Maatschappelijke zetel:

Hagenbroeksesteenweg 167
2500 LIER

078 05 05 23
info@dgz.be

[dgz.be](https://www.dgz.be)